

Sosialurin 90

24. mai eru 90 ár liðin, síðani fyrsti Sosialurin kom út. Í hesari greinarøð leita vit aftur til gomul bløð og finna fram ymiskt áhugavert tilfar

SOSIALURIN 1964

Er nýggji »Smiril« nógv ov dýrur?

Í 1964: Og er hann nógv ov lítil? Er rætt farið fram av landsstýri okkara fyri at fáa nóg stóran og nóg bíligan »Smirli«?

1936:

Nýggja tingmann- inging

Fýra flokkar vórðu valdir á ting. Sosi-
alurin skrivar:

»Enn kann amtið ikki siga fyri vist, hvørjir flokkar fáa eykamenn; men helst verður tað so, at javnaðarmenn fáa 1, sjálvstýrismenn 1 og vinnuflokkurin 2. Um so verður, verður tingið skipað við 6 javnaðarmonnum, 8 sjálvstýrismonnum, 8 sambandsmonnum og 2 vinnuflokksmonnum.

Hesir verða so tingmenn:

Javnaðarmenn:

H. J. Poulsen, Eiði, Trónd Hansen, Tórshavn, J. P. Davidsen, Sandi, P. M. Dam, Tvøroyri, J. H. Danbjørg, Porkeri, Jacob Nielsen (eykamaður) Vági.

Sambandsmenn:

O. F. Joensen, Klakksvík, A. Samuelsen, Fuglafirði, Johan Poulsen, Strondum, A. Andreasen, Eiði, M. Samuelsen, Vík, Poul Niclasen, Tórshavn, J. Simonsen, Sandavági, G. Winther, Sandi, Edw. Mitens (fyri Suðuroy), Tórshavn og J. Kallsoy (eykamaður), Gjógv.

Sjálvstýrismenn:

S. P. Zachariasen, Klakksvík, H. Nolsøe, Vestmanna, J. Patursson, Kirkjubø, M. A. Jacobsen, Tórshavn, J. J. Simonsen, Sandavági, G. Winther, Sandi, Edw. Mitens (fyri Suðuroy), Tórshavn og J. Kallsoy (eykamaður), Gjógv.

Vinnuflokksmenn:

C Holm-Jacobsen, Tórshavn S. Ellefsen, Miðvági (báðir eykamenn).«

Nýggi »Smiril« verður umrøddur í Sosialinum 6. mai í 1964. Blaðið skrivar soleiðis:

»Hesir spurningar og aðrir koma fram hjá monnum, sum hava verið umborð á nýggja sipinum hjá Skipafelagnum Føroya »Skúgvur«.

Og hesir spurningar brenna sterkari á, tá menn frætta, at seinasta landsstýrið hevði útboðið tekningar til ein nýggjan »Smiril«, sum var 12 føtur longri, sigldi 2-3 míl skjótar enn hesin, ið skal verða gjørdur hjá Kjartan Mohr.

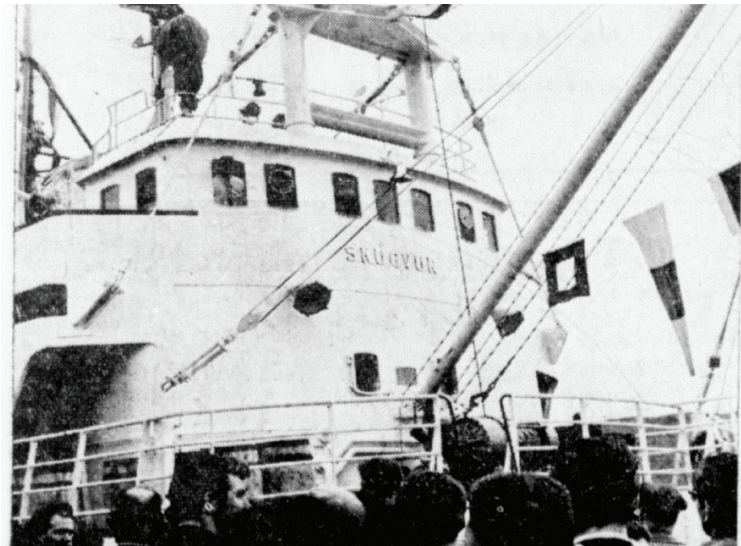
17 tilboð komu inn. Hitt bíligasta var frá skipasmiðjuni Haltø í Noreg. Hon vildi gera hin størra »Smyril« fyri 4,3 milj. kr. Ferðin 16 míl.

Hetta tilboð kveistraði sitandi landsstýrið til viks. Fekk Skála Skipasmiðju at gera tekning til ein 12 føtur stytri »Smyril«, sum skuldi sigla 13-14 míl.

Tilboð vóru einans innheimtað frá Tórshavnar Skipasmiðu og Skála Skipasmiðju.

Frá Skála Skipasmiðju ljóða eitt samlað tilboð upp á 4,7 milj. kr frá Tórshavnar skipasmiðju kom eitt upp á kr 3,3 milj. kr, men tá vóru motorarnir, spæl og ymiskt annað ikki við.

Allastaðni í víðu verð uttan hjá hesum landsstýrinum í »teirri hulu hondini« vildi verið sagt, at tað tilboðið frá Tórshavnar Skipasmiðju mátti leggjast til viks, tí tað var ófullfíggað. Men landsstýrið

Tá »Skúgvur« legði at í Havn, kom mann fjøld á kaiina at skoða hann

gjørði ikki tað. Tað fór tørturímóti til stjóran fyri Tórshavnar Skipasmiðju, Kjartan Mohr og spurdi hann, hvat ið hann vildi lata gera tað, ið treyt í fullfíggað tilboð fyri. Her var lætt at svara, um hann vildi hava »Smiril« at byggja. Hann visti um toppartilboðið frá Skála Skipasmiðju, og so var bara at vera eitt sindur niðanfryi. Og hann var bara stívar 100.000 niðan fyri samlaða tilboðið frá Skála.

Sjálvur sat Kjartan Mohr á hvørjum figgarnevndarfundi og viðgjørði sína egnu søk. Aðra staðni vildi maður, sum var so innhábilur, persónliga sterkt interesseraður,

verið vístur út.

Ikki reyk hin lystiligasti deymur av portugalstrolarunum. Tað skulu gudarnir vita. Men deymurin av viðgerðini av »smirlamálinum« er ikki hugnaligari.

Spurningurin er nú, um tað veruliga kann forsvarast, sum landsstýrið og landsstýrisflokkarnir hava borið seg at í »smirlamálinum«.

Kann tað forsvarast, at vraka

eitt tilboð upp á kr 4,3 milj. fyri ein 159 føtur langan »Smyril«, ið siglir einar 16 míl og taka eitt tilboð frá »hondini yvir landsstýrinum« upp á kr 4,3 milj fyri ein »Smyril«, sum bara er 147 føtur langur og einans siglur 12-14 míl?

Afrat hesum kostnaði kemur so útreiðslan til Skála Skipasmiðju fyri skitsu- og linjutekningar upp á minst 100.000 kr.

Vit hittu mann av Skála, sum var illur um tað, sum var hent. Hann ivaðist í, at Skála Skipasmiðja fór at lata sær lynda við hesum 100.000 kr. Hann vildi halda Skála Skipasmiðju eiga stórpening sum viðurgjald fyri illavorðna viðferð. hann helt, at tað sá út, sum tað upp á forhend var avgjørt, at hvør ið skuldi fáa »Smyril« at gera.

Eitt ovurring úrslit fyri Suðuroynna:

Ein 12 fóta minni »Smyril«, enn tann, ið seinasta landsstýri hevði tilboð uppá. Og so noyðast at geva fleiri túsnd meira fyri hann herafturat kemur, at hann siglur eisini nógv seinri enn hin størri »Smyril«.

At meta eftir tilboðnum frá Hatle í Noregi fyri hin størra »Smirilin« er hesin minni »Smirilin« ikki langt frá miljónini ov dýrur.»

1948: Avdúkan av minnisvarða

Sosialurin skrivar soleiðis í mai í 1948:

»Komandi sunnudag, 9. mai 1948, eru 120 ár síðani Andrass Mortansson keypti Argir og grundaði bygdina har.

Tessvegna reisa eftirkomarar hansara minnisvarða fyri

honum á teim gomlu grundunum haruri. Fer avdúkanin fram kl. 3 sunnudagin, og eru øll ættarfólk og onnur, ið hava áhuga fyri hesum, vælkomin til avdúkingina.

Bussur fer av Vaglinum kl. 2 1/2

Starvsfólk: Danjal av Rana

Danjal av Rana hevur starvast sum journalistur í Miðlahúsinum í trý ár. Hann hevur lisið stjórn málafrøði í Noreg, í Oslo og í Tróndheimi.

Áðrenn Danjal fór at lesa, var hann úti sum trúboðari í Frankaríki og í Kroatia. Har møtti hann norsku konu síni, Synnøve. Danjal virkaði sum trúboðari frá 2001 til 2008.

Tá elsti stonur teirra varð føddur, fluttu tey til Noregs og fóru undir útbúgving.

Danjal og Synnøve eiga trý børn, tveir dreingir og eina gentu.

Tey búgva inni á Gøtu í Hoyvík.

Danjal av Rana, journalistur í Miðlahúsinum

